

GNESTA KOMMUN
Revisorerna

2019-04-17

Till Kommunfullmäktige i
Gnesta kommun
Org.nr. 212000-2965

Revisionsberättelse för år 2018

Revisorerna har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och genom utsedda lekmannarevisorer verksamheterna i Gnesta Kommunkoncern AB, Gnestahem AB, Gnesta Förvaltnings AB och Gnesta Centrumfastigheter AB.

Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt för återredovisningen till fullmäktige av hur de fullgjort uppdraget.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, redovisning, intern kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Granskningen har såvitt avser kommunen utförts enligt kommunallag, god revisions- och kommunal verksamhet och fastställt revisionsreglemente. Vår granskning har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för 2018 års granskningar".

Årets resultat är positivt och uppgår till 6 834 tkr (12 974 tkr föregående år). Resultat medför en positiv avvikelse mot budget med 734 tkr. Vuxen- och omsorgsnämnden och barn- och ungdomsnämnden uppvisar underskott.

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2018 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Inga målnivåer har dock knutits till kommunfullmäktigemålen, varvid bedömning av måluppfyllelse inte kan göras på ett precist sätt av varken kommunen eller revisorer.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed med vissa avvikelser vilka redovisas i rapporten.

Ansvarsfrihet

Revisionen för 2018 har inte föranlett någon anmärkning mot styrelsen och övriga nämnder.

Efter en samlad bedömning tillstyrker vi att kommunstyrelsen, nämnderna, den gemensamma nämnden för tekniska hjälpmedel och den gemensamma patientnämnden samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning för 2018 godkänns.

Gnesta 2019-04-17

Sune Åkerlind

Björn Svallfors

Anders Carlsson

Lena Dahlö Löf

Lars-Göran Winqvist

Bilagor

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

- Revisorernas redogörelse för 2018 års granskningar
- Granskningsrapport från lekmannarevisor i
 - Gnesta Kommunkoncern AB
 - Gnestahem AB
 - Gnesta Förvaltnings AB
 - Gnesta Centrumfastigheter AB
- Hjälpmedelsverksamheten
- Gemensam patientnämnd

Revisorernas redogörelse för 2018 års granskningar

Granskningens inriktning och omfattning

Revisionsarbetet har skett i enlighet med fastlagd revisionsplan och de av revisorerna fastställda granskningsuppdragen. Som grund för revisionens arbete har en omfattande risk- och väsentlighetsanalys tagits fram för mandatperioden.

Löpande granskning har gjorts av kommunstyrelsens och övriga nämnders protokoll.

Revisionsarbetet har även omfattat möten och kontakter med representanter för kommunens styrelse samt nämnder och förvaltningsledningar. Under året har revisorerna träffat presidierna från kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden, vuxen- och omsorgsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden tillsammans med respektive förvaltningschef.

Revisionen har föranlett synpunkter och förslag av olika karaktär. Dessa har delgivits berörda nämnder och förvaltningar. Revisionskrivelser har avgivits till kommunstyrelsen och berörda nämnder samt lämnats till kommunfullmäktige för kännedom. Revisorerna har även haft möte med kommunfullmäktiges presidium.

Granskningen av bokslut och årsredovisning 2018 grundar sig på material som fastställts av kommunstyrelsen.

Revisorernas redogörelse för 2018 års granskningar

Revisorerna har under år 2018 genomfört nedanstående granskningar. Utöver dessa granskningar tog revisorerna även fram ett omfattande underlag för riskanalys som grund för revisionsplaneringen.

Granskning av delårsrapport 2018
Granskning av årsredovisning 2018
Styrning och uppföljning rörande elevers rätt till särskilt stöd
Intern kontroll av momshantering
Granskning av kommunens krisberedskap

I det följande redovisas en sammanfattning av syfte och resultat för respektive granskning.

Granskning av delårsrapport 2018

Syfte: PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 1 januari – 31 augusti 2018. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d v s finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Resultat:

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2018.

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende redovisning av semesterlöneskuld och migrationsintäkter.

- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d v s finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi bedömer att det prognostiserade resultat är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2018.

Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att verksamhetens prognostiserade utfall delvis är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2018.

Granskning av årsredovisning 2018

Syfte: Revisorerna har bl a till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12:2) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen. Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Resultat: Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans dock noteras att två nämnder har stora negativa avvikelser mot budget. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2018 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens åiterrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Inga målnivåer har dock knutits till kommunfullmäktigemålen, varvid bedömning av måluppfyllelse inte kan göras på ett precist sätt av varken kommunen eller revisorer.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed med vissa avvikelser vilka redovisas i rapporten.

Granskning av styrning och uppföljning rörande elevers rätt till särskilt stöd

Syfte:

Granskningen syftar till att besvara frågan om barn- och utbildningsnämnden genom styrning och uppföljning säkerställer att skolorna arbetar på ett ändamålsenligt sätt avseende barn/elever i behov av särskilt stöd.

Resultat:

Utifrån de kontrollmål som formulerats är vår samlade bedömning och svar på revisionsfrågan att nämnden genom styrning och ledning *i allt väsentligt* säkerställer att skolorna arbetar på ett ändamålsenligt sätt avseende barn/elever med behov av särskilt stöd.

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden följande:

- Utveckla uppföljningen och redovisningen så att måluppfyllelsen kan bedömas. Detta förutsätter att nämnden formulerar mätbara mål.
- Dokumentera rutinerna och processerna i det systematiska kvalitetsarbetet.
- Utveckla rapporteringen till nämnden angående resultatet av arbetet med elever i behov av särskilt stöd.

Granskning av intern kontroll av momshantering

Syfte: Kommunerna intar en särställning i momssystemet genom att man av konkurrensneutralitetsskäl kan erhålla ersättning för ingående moms som hänförs till skattefri omsättning samt ersättning för dold moms vid upphandling från eller bidrag till entreprenörer som driver verksamhet inom områdena tandvård, sjukvård, social omsorg eller utbildning. Vidare intar äldreboendet och LSS-boendet en särställning genom att dessa vårdformer också berättigar till ersättning för lokalkostnader då lokalerna hyrs av kommunen. Ersättningarna regleras i kommunkontolagen och rekvideras av kommunerna från ett särskilt skattekontor. Systemet omfattar väsentliga belopp.

I samband med genomförd riskanalys har området bedömts väsentligt för en fördjupad granskning.

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

- *Är Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll avseende momshantering tillräcklig?*

Resultat:

Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen avseende momshantering är delvis tillräcklig. Bedömningen baseras på att vi i vår registeranalys och våra stickprov noterade att kommunen har missat att bokföra totalt 282 tkr i ingående moms under 2017. Vi noterade även att kommunen gjort avdrag för kostnader där avdragsbegränsningar råder. I intervjuer framkom det att kommunen av misstag sökt ersättning för mervärdesskatt där kommunen inte har rätt till momskompensation.

Däremot kan vi även konstatera att kommunen genomför löpande dagliga kontroller av all konterad moms, samt genomför månadsvisa avstämningar och avstämningar i samband med bokslut. Kommunen har rutiner för att identifiera utgående moms och det finns rimliga förklaringar till fluktuationer på konton för utgående moms.

I och med den stora mängd fakturor som dagligen skickas till kommunen rekommenderar vi kommunen att genomföra efterkontroller av den debiterade ingående moms utöver den löpande dagliga kontrollen som görs i nuläget.

Granskning av kommunens krisberedskap

Syfte:

Syftet med granskningen är att besvara revisionsfrågan: *Har kommunstyrelsen säkerställt att det finns en tillräcklig krisberedskap i enlighet med lagstiftning och myndigheters riktlinjer?*

Resultat:

Efter genomförd granskning bedömer vi att Gnesta kommunstyrelse delvis har säkerställt en tillräcklig krisberedskap i enlighet med lagstiftning och myndigheters riktlinjer. Detta då vissa delar - exempelvis risk- och sårbarhetsanalysen och samverkansarbetet - inom granskningen uppfyller målen på ett ändamålsenligt sätt medan det i andra delar - organisationen samt det systematiska arbetet - identifieras förbättringspotential och åtgärder som bör vidtas för att fullt uppnå de mål som ställs.

Utifrån våra iakttagelser bör nämnas att vissa åtgärder redan diskuterats alternativt planerats in avseende de utvecklingsområden som uppmärksammats i granskningen. Kopplat till ovanstående rekommenderar vi Gnesta kommunstyrelse att beakta följande i kommande krisberedskapsarbete:

- Säkerställ att funktionen Tjänsteman i Beredskap är förankrad i organisationen. Detta för att undvika att alternativa kontaktvägar väljs. När andra kontaktvägar används för ärenden som bör gå via Tjänsteman i Beredskap skapar det en belastning på enskilda individer, samt kan försvåra det vidare krisberedskapsarbetet. Det kan medföra konsekvenser som sen uppstart av krisorganisationen och en försening av hanteringen av händelsen.
- Säkerställ att kompetens inom krisberedskapsområdet utvecklas internt inom kommunen och att kontinuerlig kunskaps- och erfarenhetsåterföring sker. Idag har extern kompetens ett stort ansvar för arbetet med krisberedskap, vilket medför en sårbarhet vilket gör behovet av intern kompetensutveckling och erfarenhetsåterföring viktigt.
- Säkerställ att riskerna med nyckelfunktioner- och kompetenser som bor utanför kommunen och de sårbarheter detta medför mitigeras, genom att exempelvis överväga beredskapskrav som involverar möjlighet att arbeta på distans. Detta för att skapa en robust och motståndskraftig organisation med kapacitet att motstå yttre påverkan (exempelvis reducerad kollektivtrafik).
- Kommunen bör säkerställa att samtliga relevanta verksamheter och aktörer inom kommunen engageras i arbetet med risk- och

sårbarhetsanalysen, för att säkerställa en bred och djupgående analys över risker och sårbarheter som är förankrad i verksamheten.

- För att säkerställa att de behov av åtgärder som identifieras i en risk- och sårbarhetsanalys tas om hand bör kommunen identifiera tydliga ägare till dessa. Kommunen bör även överväga att instifta en process för uppföljning av åtgärder, för att säkerställa att risker och sårbarheter mitigeras i den mån det är möjligt.
- En rutin för översyn av dokumentation som rör krisberedskap bör inrättas, där planer och andra relevanta dokument ses över och revideras om behov finns. Detta kan göras på årlig basis eller då incidenter och/eller övning har skett. Genom detta säkerställs aktualiteten hos dokumentationen och deras gångbarhet vid en krissituation förbättras.
- För att säkerställa att de iakttagelser som görs och de erfarenheter som skapas tillgodogörs inom det vidare arbetet bör kommunen inkludera formella krav på erfarenhetsåterföring efter inträffade incidenter även om dessa inte har genererat en formell aktivering av krisledningsstaben.
- Utbildnings- och övningsplaner bör följas till större utsträckning för att säkerställa en systematik i arbetet och öka möjligheterna att förbättra det vidare arbetet. Kommunen bör även överväga att i större utsträckning involvera samtliga aktörer på politisk- och tjänstemannanivå vid övnings- och utbildningstillfällen för att öka samverkan mellan aktörer samt uppnå en trygg och samspelt organisation.
- Kommunen bör överväga att formalisera eventuella överenskommelser som görs inom ramen för samverkansarbetet, för att på så vis säkerställa att dessa kan användas och underlätta hanteringen av en skarp situation.

Hjälpmedelsverksamheten

Vid granskningen av hjälpmedelsverksamheten har revisorerna biträtts av Landstinget Sörmlands revisionskontor.

Gemensam patientnämnd

Vid granskningen av den gemensamma patientnämnden har revisorerna biträtts av Landstinget Sörmlands revisionskontor.